

11

Vzdelanie nad zlato

45 MINÚT

Nosné témy GV:

Vzdelanie

Aktivita je zameraná na tému dostupnosti vzdelania, ktorá je žiakom a žiačkam priblížená prostredníctvom projektu rozvojovej spolupráce v Libanone. V pracovnom liste si precvičujú jednoduché vety a súvetia, určujú druhy viet a priradujú správnu interpunkciu. V reflexii prezentujú svoje názory na vzdelávanie, prístup k nemu a vplyv na kvalitu života. Aktivita je vhodná na upevnenie učiva zo syntaxe.

Odporúčané prepojenia s kurikulumom:

- **Významová/lexikálna rovina jazyka** – jednoduché vety, súvetia podradovacie a priradovacie, zložené súvetia;
- **prierezová téma – osobnostný a sociálny rozvoj.**

Prínosy pre predmet slovenský jazyk a literatúra:

- Žiaci a žiačky odlišujú jednoduchú vetu od súvetia;
- vedia transformovať jednoduché vety na súvetia a naopak, funkčne ich využívajú vo vlastných jazykových prejavoch;
- určujú druhy jednoduchého súvetia – priradovacie a podradovacie;
- dodržiavajú interpunkciu v jednoduchom súvetí.

Prínosy pre globálne vzdelávanie:

- Žiaci a žiačky analyzujú právo na vzdelanie a jeho dôležitosť pre kvalitu života;
- na základe textu identifikujú príčiny a dôsledky (ne)dostupnosti vzdelania utečencov a utečieniek v Libanone;
- formulujú a obhajujú v diskusii svoje postoje a názory na dôležitosť prístupu k vzdelaniu.

Pomôcky:

pracovný list pre každého

10 minút

POSTUP

Evokácia

- 1 Upravte si triedu tak, aby sa v nej dalo voľne pohybovať. Ideálne tak, aby žiaci a žiačky sedeli v kruhu alebo okolo spojených lavíc. Požiadajte ich, aby si vymenili miesta, ak sa ich týka výrok:
  - Mám koníček a venujem sa mu.
  - So spolužiakmi alebo spolužiačkami trávim čas aj po škole.
  - Už som niekedy zmenil/a školu.
  - Chodím do nejakého krúžku.
  - Viem, na ktorú strednú školu alebo vysokú školu sa chcem prihlásiť.
  - Rád/rada chodím do školy.

Metodický tip:

Vyberte si výroky, ktoré sa vám páčia a sú relevantné pre vašu triedu. Pokojne pridajte vlastný výrok. Je dôležité, aby sa výroky vzťahovali k vzdelávaniu, školskému prostrediu či tráveniu voľného času.

- 2 Spýtajte sa žiakov a žiačok, či na základe týchto výrokov vedia, čo je témou hodiny. Pokračujte v diskusii otázkami:
  - Je prístup k vzdelaniu samozrejmosťou pre každé dieťa?
  - Ako sú na tom vaši rovesníci a rovesníčky v iných krajinách?
  - Právo na vzdelanie patrí medzi základné ľudské práva. Prečo?
- 3 Po zodpovedaní týchto otázok vysvetlite, že sa budete venovať syntaxi a zároveň globálnej téme vzdelávania prostredníctvom informácií o rozvojovom projekte organizácie Človek v ohrození.

Doplňujúca informácia:

Projekt v Libanone bol zameraný na zlepšenie prístupu k vzdelaniu a na návrat žiakov a žiačok do školských lavíc. Okrem toho im bola poskytnutá psychosociálna podpora (individuálne a skupinové sedenia s psychologičkou, začlenenie technik psychosociálnej podpory do výučby a voľnočasových aktivít, napríklad do hier, výletov atď.). Pre dospelujúce dievčatá a mladé ženy projekt poskytol kurzy praktických zručností (jazykové semináre, kurzy výroby doplnkov či šitia), ako aj psychosociálnu podporu. Organizácia pracovala aj s rodičmi, ktorí sa zúčastňovali rodičovských stretnutí, mali možnosť konzultácií s psychologičkou a boli začleňovaní do aktivít psychosociálnej podpory.

20 minút

Uvedomenie

- 4 Rozdeľte žiakov a žiačky do skupín po štyroch až piatich.
- 5 Rozdajte im pracovné listy. Povedzte im, aby si najskôr text prečítali, a následne vypracovali zadania v pracovnom liste. Pracujú samostatne, na prečítanie textu a vyplnenie zadania majú 10 minút.

- 6 Po uplynutí časového limitu si spoločne skontrolujte splnenie úloh. Jeden žiak alebo žiačka vždy číta odpoveď a ostatní ju môžu doplniť, prípadne opraviť.

15 minút

Reflexia

- 7 Pýtajte sa:

- Uvedomili ste si pri určovaní viet, o čom hovorí text? Ako by ste zhrnuli jeho hlavnú myšlienku alebo posolstvo?
- Prekvapilo vás v ňom niečo?
- Z akých dôvodov nemajú libanonské deti možnosť pravidelne chodiť do školy? Ktoré udalosti ovplyvnili ich detstvo?
- Ako tému vzdelávania vnímate vo svojich životoch? Prečo je pre vás vzdelávanie dôležité? Ako vzdelanie ovplyvní kvalitu vášho ďalšieho života?
- Existuje niečo, čo by ste v oblasti vzdelávania na Slovensku chceli zmeniť? Prečo práve toto?
- Majú všetky deti na Slovensku prístup ku vzdelaniu? Ktoré nie? Prečo?
- Ako vieme pomôcť deťom, ktoré nechodia do školy? Je v našich silách im pomôcť?

Zdroje:

- *Ukončili sme jeden z projektov v Libanone. Prečítajte si, čo sa nám podarilo.* clovekvoohrozeni.sk. (2019). [cit. 9. 8. 2019]. Dostupné na: <https://clovekvoohrozeni.sk/ukoncili-sme-jeden-z-projektov-v-libanone-precitajte-si-co-sa-nam-podarilo/>.

Príloha 1

Ukončili sme jeden z projektov v Libanone. Prečítajte si, čo sa nám podarilo.

(Text je krátený)

V Libanone sme doteraz pôsobili v troch oblastiach – v utečeneckom tábore Shatila vo východnej časti mesta Bejrút, v Tripolise a v severnej oblasti Akkar, ktorá susedí so Sýriou. Náš projekt v Shatile trval rok a od marca v ňom pokračuje naša partnerská organizácia.

Shatila bola pôvodne palestínsky utečenecký tábor no dnes tvoria zhruba polovicu obyvateľov ľudia ktorí utiekli pred vojnou zo Sýrie vysvetľuje Michaela Guldánová terénna pracovníčka Človeka v ohrození. Michaela v Libanone strávila rok aby priamo na mieste projekt koordinovala.

V tomto utečeneckom tábore sme aj preto pracovali najmä s deťmi zo sýrskych komunít. Naším cieľom bolo pomôcť im, aby sa opäť vrátili do školských lavíc, z ktorých ich na niekoľko rokov vyhnala vojna.

„Vzdelávanie je kľúčové. Či už sa deti raz vrátia s rodičmi do Sýrie, alebo zostanú v Libanone, vzdelávanie potrebujú, aby si na seba raz mohli zarobiť či aby sa mohli integrovať,“ opisuje Michaela.

Deti z utečeneckých komunít, ktoré nenavštevujú školu, sú viac ohrozené napríklad detskou prácou a predčasnými manželstvami. Vďaka vzdelaniu si môžu vybudovať základy pre lepšiu budúcnosť a zároveň zažívať v školských laviciach detstvo.

© Človek v ohrození (29. 3. 2019)

Úlohy:

1. V texte vyznačenom kurzívou doplňte chýbajúce interpunkčné znamienka.
2. Vypíšte z textu dve jednoduché vety:

---

3. Nasledujúcu vetu zmeňte na vetu holú: *V tomto utečeneckom tábore sme aj preto pracovali najmä s deťmi zo sýrskych komunít.*

-
4. Urči typy súvetí:

A: Náš projekt v Shatile trval rok a od marca v ňom pokračuje naša partnerská organizácia.

B: Deti z utečeneckých komunít, ktoré nenavštevujú školu, sú viac ohrozené napríklad detskou prácou a predčasnými manželstvami.

C: Naším cieľom bolo pomôcť im, aby sa opäť vrátili do školských lavíc, z ktorých ich na niekoľko rokov vyhnala vojna.

-
5. Napíšte, z koľkých viet sa skladá nasledujúce súvetie: *Naším cieľom bolo pomôcť im, aby sa opäť vrátili do školských lavíc, z ktorých ich na niekoľko rokov vyhnala vojna.*
-

Správne riešenia:

1. „Shatila bola pôvodne palestínsky utečenecký tábor, no dnes tvoria zhruba polovicu obyvateľov ľudia, ktorí utiekli pred vojnou zo Sýrie,“ vysvetľuje Michaela Guldanová, terénna pracovníčka Človeka v ohrození. Michaela v Libanone strávila rok, aby priamo na mieste projekt koordinovala.
2. V tomto utečeneckom tábore sme aj preto pracovali najmä s deťmi zo sýrskych komunit. Vzdelávanie je kľúčové.
3. Sme pracovali. /my/
4. A: Náš projekt v Shatile trval rok a od marca v ňom pokračuje naša partnerská organizácia. ....
priradovacie súvetie.....
B: Deti z utečeneckých komunit, ktoré nenavštevujú školu, sú viac ohrozené napríklad detskou prácou a predčasnými manželstvami. ....podradovacie súvetie .....
C: Naším cieľom bolo pomôcť im, aby sa opäť vrátili do školských lavíc, z ktorých ich na niekoľko rokov vyhnala vojna.
..... zložené súvetie .....
5. z troch